

הקליניקה הציבורית – תוכנית התנסות תלת שנחית בטיפול אינטנסיבי באוריינטציה פסיכואנליטית בחולים עם פתולוגיות נפשיות חמורות המיועדת למטפלים בשירות הציבורי

2019

העניין במעורבות חברתית ליווה את המכון מראשית דרכו: הרצון להנכיח את הידע והכלים של הפסיכואנליזה במרחבים בהם הם אינם מצויים, לתרום ולהיתרם ממפגש עם קהילות, שהדרך לטיפול נפשי מוכרת להן פחות, על אחת כמה וכמה כשמדובר בטיפול בגישה פסיכואנליטית.

ממקום זה התגבש הרעיון להקים קליניקה פסיכואנליטית ציבורית, שתשרת אוכלוסיות המטופלות בשירות הציבורי, ובד בבד תכשיר את המטפלים במסגרות אלה לבצע טיפולים אינטנסיביים באוריינטציה פסיכואנליטית.

באוקטובר 2015 נפתחה הקליניקה הציבורית הראשונה של המכון במרפאה הפסיכיאטרית בב"ח תל השומר ובאוקטובר 2016 נפתחו שתי קליניקות נוספות במרכז לבריאות הנפש באר יעקב-נס ציונה ובב"ח מעלה הכרמל.

במסגרת הקליניקה הציבורית מקבלים מטופלים עם פתולוגיות קשות במיוחד טיפול אינטנסיבי (פעמיים-שלוש בשבוע) במשך שלוש שנים על ידי מטפלים העובדים באותה מסגרת, שעוברים במהלך אותה תקופה הכשרה אינטנסיבית על ידי עמיתי המכון, העושים מלאכתם בהתנדבות.

ההכשרה כוללת השתתפות בסמינרים תיאורטיים, הדרכה קבוצתית והדרכה פרטנית ובסיומה מקבלים המשתתפים תעודה המעידה על השתתפותם בהכשרה זו.

בפרוייקט הקליניקה הציבורית מתקיים שיתוף פעולה הדוק עם עמותת "לכל נפש", בה חברים עמיתים מהחברה הישראלית לפסיכואנליזה, עמותה אשר יזמה והוציאה לפועל את רעיון הקליניקה הציבורית כבר ב- 2011 בב"ח אברבנאל ושנתיים אחר כך במרפאה לבריאות הנפש ביפו. הקליניקה הציבורית בב"ח מעלה הכרמל מתנהלת במשותף על ידי עמותת "לכל נפש" ועל ידי מכון תל אביב לפסיכואנליזה.

פרוייקט הקליניקה הציבורית מלווה מראשיתו במחקר מעקב, המתקיים גם הוא בשיתוף פעולה בין שתי העמותות, ואוסף נתונים מכל הקליניקות הפעילות. התוצאות הראשוניות של המחקר מעידות על שיפור ניכר במצבם הנפשי של המטופלים במסגרת הפרוייקט, הבא לידי ביטוי, בין השאר, בהפחתה דרמטית ביותר במספר ימי האשפוז שלהם ובשיפור סימפטומטי, זאת בהשוואה למצבם לפני הכניסה לתוכנית ובהשוואה לקבוצת ביקורת של מטופלים, המקבלים טיפולים סטנדרטיים.

בנוסף לפרוייקט זה מקיים המכון אינטראקציה ערה ופעילה עם השירות הציבורי באופנים נוספים – עמיתי המכון נותנים הרצאות, הדרכות והתדיינויות מקצועיות במסגרות שונות של השירות הציבורי (בתי חולים ומרפאות).

2015

הקליניקה לטיפול אינטנסיבי בגישה פסיכואנליטית תפתח בשנת הלימודים

2015-2016 בתל השומר. מתחילת היותו שאף המכון להיות מעורב חברתית, להנגיש את הידע והכלים של הפסיכואנליזה במרחבים בה איננה מצויה. לתרום ולהיתרם ממפגש עם קבוצות אוכלוסין שאין להם גישה בדרך כלל לטיפולים בגישה פסיכואנליטית. הרעיון של בניית קליניקה פסיכואנליטית שתשרת אוכלוסיות מעוטות יכולת עבר עיבודים שונים על ידי הועדות למעורבות חברתית לדורותיהן ונראה שהזמן שנדרש בכדי להתגבש לכדי פעולה מניב את פירותיו כעת. הצוות המוביל- יו"ר דר דוד ולד, מיכל אילון, תמי סיני וקארין נרייה, יחד עם ועדת הוראה - מיכל זלינגר, רחל קלע ורותי לביא, ובשיתוף פעולה עם המרפאה בתל השומר גיבשו את התוכנית הבאה כ-24 מטופלים קשים המטופלים במרפאה יזכו בטיפול אינטנסיבי איכותי וארוך טווח כאשר 12 מטופלים העובדים בתל

השומר יתחייבו לקבל לפחות שני מטופלים לטיפול של לפחות פעמיים בשבוע למשך 3 שנים .
האחריות על בחירת המטופלים, הפניית המטופלים המתאימים למטפלים והניהול השותף הקליני של
המקרים שיטפלו במסגרת התכנית, יהיו באחריותה של המרפאה הפסיכיאטרית . המטפלים
והמטופלים ימשיכו להיות חלק מהמרפאה .מכון תל אביב יתרום לתכנית את המסגרת שתאפשר
לצוות מטפלים מתל השומר להתנסות בטיפול דינמי אינטנסיבי וארוך טווח במטופלים הקשים שלהם.
כלומר - :סמינר תיאורטי (שבועי) ימי חמישי אחר הצהריים בתל השומר (סמינר קליני שבועי) ימי
חמישי אחר הצהריים בתל השומר - הדרכה אישית שבועית בקליניקות של המדריכים - מפגשים
חודשיים קבועים בין הנהלת המרפאה לצוות מיוחד מהמכון (תמי סיני, נרייה קארין ודוד וולד). מטרת
המפגשים היא שמירת ערוץ פתוח לתיאום ושיתוף פעולה מירבי בין המכון למרפאה - . המטפלים
מהמרפאה שישתתפו בפרויקט יקבלו בסוף שלוש השנים אישור מטעם המכון על השתתפותם
בתוכנית, כולל פירוט של שעות ההדרכה ושל החומר הנלמד בסמינרים התיאורטיים - . שאיפה של
ועדת ההיגוי לקיים מחקר לגבי מידת התרומה של הטיפול האינטנסיבי בגישה פסיכואנליטית
במרפאות בריאות הנפש .חברי המכון שלוקחים ויקחו חלק, אם צוות ההיגוי, ועדת ההוראה, מעבירי
הסמינר הקליני, המרצים והמדריכים האישיים יעשו זאת בהתנדבות מלאה .תודות לליאת ברגמן
ואופיר לזר (מתמחים בתל השומר) שיוזמתם הברוכה והבלתי נלאית הביאה לשיתוף הפעולה
בהקמת הקליניקה. למנהל המרפאה בתה"ש, ד"ר כספי, אשר ראה את הפוטנציאל במארג מסוג זה
ונתן אור ירוק להמשך. לאילנה שנבל מנהלת השירות הפסיכולוגי המרכז הרפואי ע"ש שיבא, על
קבלת הפנים החמה ועל החשיבה המשותפת לקראת פתיחת הקליניקה .תודה מיוחדת לד"ר אילן
אמיר, אשר נתן מזמנו והעשיר אותנו מנסיונו הרב בפרויקט "לכל נפש" שהוקם על ידו ועל ידי עמיתים
נוספים מהחברה הפסיכואנליטית בישראל.

הועדה למעורבות חברתית יעל ברעמי (יו"ר), חני גרינברג, מיכל אילון, רות שוודרון וחני בירן (מלווה)